

Lázgörcs gyermekkorban

Tájékoztató szülőknek

Csecsemő- és Gyermek Osztály
Karolina Kórház
2018.

Lázgörcs gyermekkorban

A lázgörcs csecsemő- és kisgyermekkorban általában fertőzés miatt kialakuló lázas állapot következménye. A szülő számára ez nagyon aggasztó, ijesztő élmény lehet, még ha csak néhány percig is tart maga a görcstevékenység, a szerető szülő ezt egy örökkévalóságnak érzekei.

A lázgörcs, lázas konvulzió a kisgyermeki agy jellemző válasza a "láz kihívására", a lázra, mint ingerre. Óriási szerencse, hogy a lázgörcs közel sem olyan veszélyes, mint amilyennek látszik! Általában nincsen (hosszú távú) károsító hatása. A szülő annyit tehet, hogy lázgörcs közben igyekezik a sérüléstől megóvni gyermekét, a görcs lezajlása után pedig biztosítja számára a kéllő pihenést, nyugalmat. A lázgörcs lezajlását követően értesíteni kéll a gyermekorvost, aki szükség esetén megvizsgálja a gyermeket.

Tünetek

A lázgörcs tünetei az enyhe körkörös szemmozgástól a súlyos rázkódásig, izomrángásokig, megfeszüléstől a teljes elernyedésig terjedhet.

Melyek még a jellemző tünetek?

- 38°C feletti láz;
- tudatvesztés;

- karok és lábak mindkét oldali rángó mozgása;
- körkörös szemmozgások.

A görcs lehet egyszerű és összetett, komplex

- Egyszerű lázgörcs: ez a gyakoribb eset, a görcs néhány másodperctől 15 percig terjedhet. 24 órán belül nem tér vissza, jellemzően tónusos-klónusos görcsrel kezdődik (hasonlóan az epilepszia egyik típusához). Viszont a roham nem csak az egyik test félre korlátozódik.
- Komplex lázgörcs: 15 percnél tovább tart, 24 órán belül megismétlődhet, és korlátozódhat csak az egyik test félre (fokális).

A lázgörcs gyakran akkor jelentkezik, ha a kisgyermek láza hirtelen emelkedik, és lehet akár a betegség első jele is. Néha már a láz megjelenése előtt kialakul.

Mikor kell orvoshoz fordulni?

Az első alkalommal, ha lázgörcs fordult elő, akkor is hívjunk orvost, ha a görcs csak néhány másodpercig tartott. Az első alkalmat követően alapos vizsgálat szükséges. Ha a lázgörcs 10 percnél tovább tart, mentőt kell hívni!

Az alábbi kísérő tünetek is fontosak:

- hányás;
- nyakmerevség;
- légzési nehézség;
- extrém aluszékonyság.

A lázgörcs okai

- Vírus-, vagy baktériumfertőzés

A gyermekkori lázgörcs hátterében leggyakrabban vírus-, vagy baktérium-eredetű fertőzés áll. Tipikusnak számít ezek között a légúti fertőzés, vagy a rózsahimlő. Kevésbé gyakori, de igen súlyos lehet az agyat érintő bármely fertőzés, pl.: az agyhártyagyulladás (meningitis), vagy agyvelőgyulladás (enkephalitis). E kettő egyébként láz nélkül is okozhat görcsös állapotot.

- Védőoltást követő görcsök

Egyes védőoltások után kialakulhat lázgörcs, pl. a diftéria (diftéria, pertussis, tetanusz), vagy az MMR (kanyaró, mumpsz, rubeola) védőoltásokat követően. Enyhe láz, hőemelkedés a védőoltás beadása után jelentkezhet, s arra hajlamosaknál görcssel is társulhat.

A lázgörcs pontos oka, mechanizmusa jelenleg még tisztázatlan.

Kockázati tényezők

- Csecsemő- és kisgyermekkor

A legtöbb lázgörcs 6 hónapos – 5 éves kor között fordul elő. 6 hónap alatt nem jellemző, 3 év felett pedig csökkenő számban észlelhető. A gyakorisága kb. 1:25, tehát 4 % körüli érték.

- Családi halmozódás

Egyes esetekben megfigyelhető a családokban a lázgörcs előfordulásának örökletes vonása. Bizonyos gének hordozhatják az ezzel kapcsolatos nagyobb fogékonyságot.

Szövődmények

Bár a lázgörcs látványa a szülőben igen mély nyomot hagy, a legtöbb lázgörcsös roham szerencsére nem jár következményekkel. Az egyszerű lázgörcs nem okoz agykárosodást, mentális visszamaradottságot, tanulási problémákat, és semmiféle agyi zavarra sem utal.

A lázgörcs a későbbi epilepsziának sem előjele, itt ugyanis a görcsképződés az abnormális agyi elektromos aktivitás következménye. Az esély, hogy a lázgörcsöket produkáló gyermek epilepsziás legyen, nem több mint 1%.

Visszatérő lázgörcsök

A gyermekkori lázgörcs egyetlen fontosabb szövődménye, hogy a lázgörcs visszatérhet. Ez a jelenség a gyermekek mintegy 30 %-ánál fordul elő.

A lázgörcs kiújulása jellemzőbb, ha:

- már alacsonyabb láz esetén is kialakult az első roham;
- a láz kialakulása után gyorsan fellépett a görcsös állapot;
- a gyermek gyakran lázas;
- közvetlen hozzátartozó betegségétörténetében is volt/van lázgörcs;
- 15 hónapos kor alatt jelentkezett az első lázgörcs.

A lázgörcs diagnózisa

Lá zgörcs után az alábbi vizsgálatokat szokták elvégezni: fizikai vizsgálat, szükség szerint vérkép és vizelet. Ezek általában elegendőek a valószínűsíthető ok feltárásához. Ha az orvos központi idegrendszeri fertőzésre gyanakszik, végezhetnek lumbálpunkciót is (gerinccsapolás, ahol kis mennyiségű agy-gerincvelői folyadékot, liquort vesznek le vizsgálat céljából). A liquorból meghatározható, ha fennáll agyi, vagy gerincvelői fertőzés. Komplex roham esetén célszerű lehet EEG-vizsgálat végzése is.

Kezelés, gyógyszerek

Görcsroham idején nem szükséges a láz csökkentése. Ilyenkor ne próbáljunk gyógyszert adni, mert fennállhat a fulladás veszélye! Hasonlóképpen ne próbálkozzunk hűtőfürdővel sem. A legjobb, ha a görcs idején a kicsi a földön, vagy az ágyon fekszik. A legtöbb lázgörcs néhány percig tart. Ha a lázgörcs 5 percnél tovább tart a gyermek kapjon 5-10 mg Diazepamot a végbélbe. Ha ezután még 15 percen túl is fennáll a görcs, illetve ismétlődő rohamok esetén azonnali orvosi segítséget, esetleg mentőt kell hívni.

Súlyosabb esetek, epizódok

Ha a lázgörcs 15 percnél is tovább tart, szükséges lehet egy második dózis Diazepam adására. Ha a görcs súlyos fertőzés következménye, vagy a fertőzés forrása nem meghatározható, a gyermeket további megfigyelésre kórházban tarthatják. Egyszerű lázgörcs esetén általában nem szükséges a kórházi tartózkodás.

Amit otthon a szülő is megtehet

Lázgörcs kialakulása esetén maradjunk nyugodtak, és próbáljunk az alábbiak szerint cselekedni:

- Fordítsuk a kicsit az egyik oldalára, vigyázzunk, hogy le ne eshessen az ágyról.
- Maradjunk a közelben, próbáljuk megnyugtatni.

- Távolítsunk el minden éles, kemény tárgyat a közeléből.
- Vegyük le róla a szoros, akadályozó ruházatot.
- A görcs közben ne akadályozzuk, ne igyekezzünk őt lefogni!
- A kicsi szájába semmit se tegyünk bele roham közben!
- Ha a görcs > 5 perc, adjunk Diazepamot a végbélbe.
- Figyelni kell az órát, mennyi ideig tart a roham, figyelni kell a roham természetét, melyik testtájon kezdődött, merre terjedt stb. Ez segítheti később az orvos munkáját, a diagnózist.
- Számos kisgyermek nem sokkal a lázgörcs után ismét vidáman játszik és szaladgál. Ha nyugodtak maradunk, mindent alaposan megfigyelünk, és időben hívjuk az orvost, ezzel mindent megtettünk, amit megtehattünk kisgyermekünk érdekében.

SZÍNEZD KI!

